

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Modely participace

Konference Participační práva dětí – sdílení dobré praxe

24. – 25. 10. 2016

Brno

Robin Brzobohatý

www.umpod.cz

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Co je to participace?

Participace

- z lat. *partem capere*, mít podíl, znamená sdílení něčeho, účast nebo podílení se na něčem
- Participace je proces, kde může kdokoliv ovlivňovat rozhodnutí o svém životě způsobem, který vede ke změně.

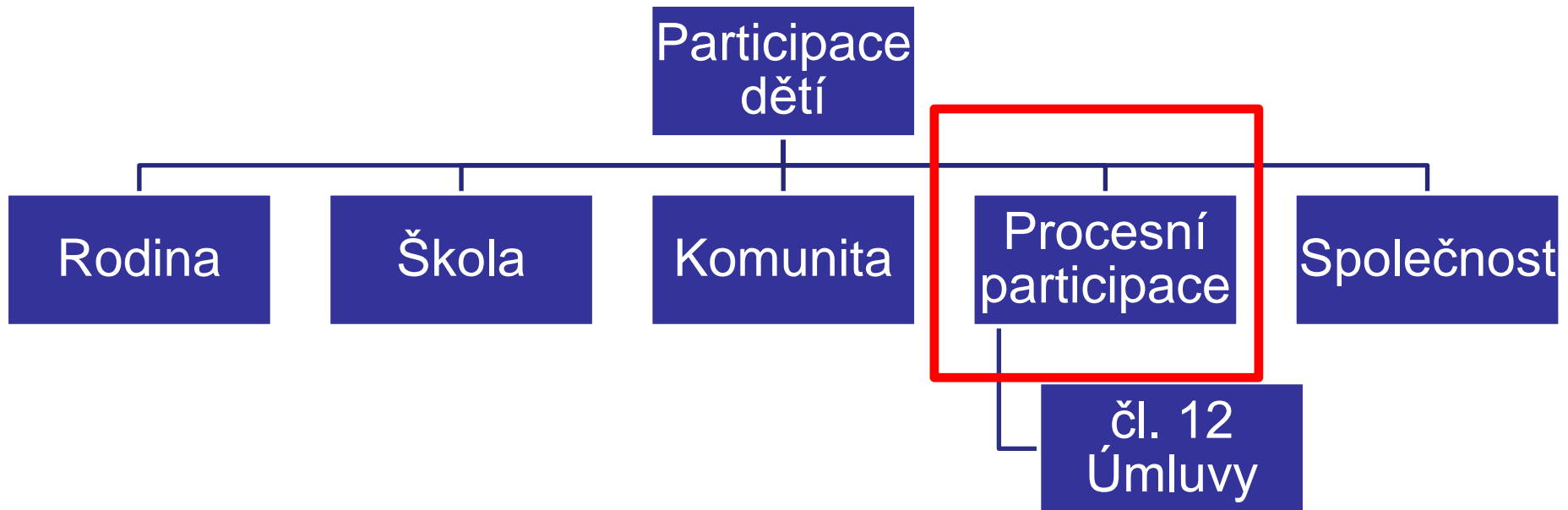

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Okruhy participace

Oblasti možné participace dětí

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Varování – sprostá slova

P A R E N T A L
A D V I S O R Y
E X P L I C I T C O N T E N T

Diskurzy dítěte

- 2 diskurzy dítěte
 - **Romantický diskurz (Rousseau)**
 - dítě má právo na šťastné dětství
 - dítě je jinou osobou než dospělý
 - nyní
 - **Empiricko-puritánský diskurz (Locke, Kant)**
 - dítě potřebuje být vychováno, vzděláno
 - dětství je přípravou na dospělost
 - v budoucnu

Dítě jako sociální konstrukt

- **Děti / dětství**
 - definováno jako ne-dospělost
 - méně než dospělí
 - odlišné od dospělých
 - období „stávání se“ (důležitá budoucnost)
 - období a nekompetentnosti
 - pasivita a závislost

Ochrana dětí jako legitimizace znevýhodnění

- **Orientace na budoucnost**
 - budoucí dospělí
 - Ignorace dětí jako aktuálních bytostí s prožíváním tady a teď
 - děti jako „majetek“ rodičů / společnosti
 - symbolická hodnota dětí pro budoucnost společnosti

Ochrana dětí jako legitimizace znevýhodnění

- **Spojení dětí s rodinou**
 - děti pouze jako nezletilé, závislé
- **Pojetí univerzálního dětství**
 - paradigma normativních stadií dětského vývoje = univerzální dětství
 - dítě existující nezávisle na historických nebo společenských okolnostech = fikce
 - sledování odchylek od „normálu“

Ochrana dětí jako legitimizace znevýhodnění

- **Definice vztahů dospělí - děti**
 - legitimizace „přirozeného“ práva dospělých vykonávat autoritu jako součást sociálního řádu
 - ochrana dětí legitimizující institucionalizující tuto asymetrii
 - paternalistické rozhodování a moc dospělých v nejlepším zájmu dětí
 - Intervence ochrany dětí – moc a autorita inherentní profesní roli
 - shodné předpoklady jako u zneužívajících rodičů

Ochrana dětí jako legitimizace znevýhodnění

- **Definice dítěte jako závislého a pasivního**
 - **uměnění a snížení znalostí dětí**
 - **umístění na dno znalostní hierarchie**
 - **vyřazení z možností přispívat jako „vědoucí“**
 - **„ochrana“ před diskusí o intervencích do jejich životů**
 - **perspektiva zprostředkována dospělými**

Věk pro participaci

Od kdy lze uvažovat o participaci dětí?

Věk pro participaci

Novorozenci

- Výběr předmětu zájmu (obličej matky)

Kojenci

- Učí se v interakci poznávat, na co dospělí zareagují a na co ne – rozhodnutí zkoušet

Žebřík participace R. Harta

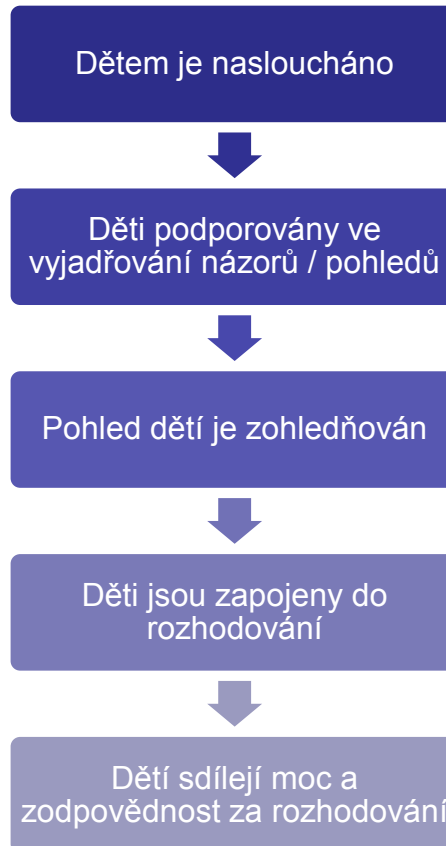

Stupně participace P. Tresdera

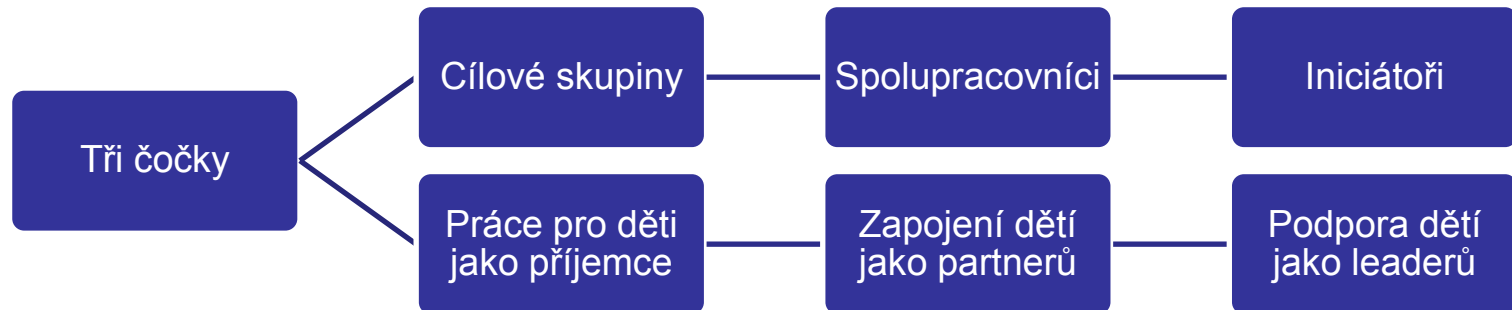

Milníky participace H. Shiera

Tříčočkový přístup k participaci – naš cíl

Praktické možnosti participace – model

(Lansdown, O’Kane, 2014)

Tools in this guide	Page	Basic tools to use at any stage	Tools to introduce participatory M&E	Tools to gather baseline data	Tools to measure scope	Tools to measure quality	Tools to measure outcomes	Tools for younger children
Interviews	1	✓		✓	✓	✓	✓	
Questionnaires or surveys	3	✓		✓	✓	✓		
Focus group discussions	5	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Observation	6	✓		✓	✓	✓	✓	
Case stories and oral testimonies	8	✓		✓	✓	✓		
Stories of most significant change	7	✓			✓	✓	✓	
Secondary data analysis	00	✓		✓	✓	✓	✓	
Child-led tours	12		✓			✓		✓
Timeline of programme	11		✓					
'The comal and the tortilla'	13		✓					
Questionnaire self-assessment	20			✓		✓		
Pots and stones	36			✓		✓		
Before body map	15			✓				
Decision-making chart	18			✓			✓	
Self-confidence rating	20			✓			✓	
Drawings or paintings	34				✓	✓	✓	✓
Games	34				✓	✓		✓
Puppets or drama	33				✓		✓	✓
Spaceogram (Booklet 2)					✓			
Footsteps (Hejje)	22				✓			
Programme cycle mapping	24				✓			
Walking through the programme cycle	27				✓			

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Děkuji za pozornost.
